

6. Korte og mellemlange videregående uddannelser i verdensklasse

Danmark skal have korte og mellemlange videregående uddannelser i verdensklasse. Uddannelserne skal have stor faglig bredde og høj international kvalitet og skal sikre et fleksibelt udbud af videregående uddannelser med direkte fokus på arbejdsmarkedets behov.

Der er mange velfungerende uddannelsesinstitutioner for korte og mellemlange videregående uddannelser med engagerede studerende og dygtige lærere. Men der er også en række svage punkter, som skal rettes op, når vi skal nå målet om korte og mellemlange videregående uddannelser i verdensklasse.

Institutionsstrukturen for de korte og mellemlange videregående uddannelser er ikke tidssvarende. Der er

REGERINGENS MÅL FOR KORTE OG MELLEMLANGE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER I VERDENSKLASSE

- Kvaliteten af de korte og mellemlange videregående uddannelser skal kunne måle sig med de bedste i verden.
- De korte og mellemlange videregående uddannelser skal have et indhold, som svarer til samfundets behov.

for mange små institutioner, uddannelsernes kvalitet varierer for meget, og undervisningen er ikke altid baseret på den nyeste viden. De nuværende systemer til at godkende nye uddannelser og til at lukke uddannelser, der ikke længere er brug for, er træge og usmidige. Teori og praktik spiller ikke tilstrækkeligt sammen. Og der er ikke den nødvendige sammenhæng mellem de korte videregående uddannelser og erhvervsuddannelserne.

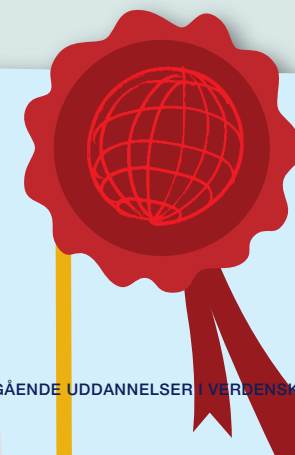
De korte og mellemlange videregående uddannelser skal samles i færre og stærkere uddannelsesmiljøer, som har den nødvendige faglige tyngde og ledelsesmæssige kapacitet til at udvikle og fremtidssikre uddannelserne. De skal være dynamiske og udbyde ud-

dannelser, som løbende kan tilpasse sig ændrede behov på arbejdsmarkedet og i samfundet.

Alle korte og mellemlange videregående uddannelser skal løbende vurderes efter internationale standarder. Der skal stilles større krav til lærernes pædagogiske kompetencer. Undervisningen skal baseres på den nyeste viden. Praktikken skal være bedre, så uddannelserne bliver mere målrettet arbejdsmarkedet. Og der skal være en bedre sammenhæng mellem erhvervsuddannelserne og de korte videregående uddannelser.

STRATEGI FOR KORTE OG MELLEMLANGE VIDEREGÅENDE UDDANNELSER I VERDENSKLASSE

1. Færre og stærkere uddannelsesmiljøer.
2. Nye uddannelser til nye behov.
3. Alle korte og mellemlange videregående uddannelser skal leve op til internationale standarder.
4. De mellemlange videregående uddannelser skal baseres på nyeste viden og bedre praktik.
5. De korte videregående uddannelser skal målrettes arbejdsmarkedets behov.
6. Alle lærere skal være gode til at undervise.

6.1 Færre og stærkere uddannelsesmiljøer

Stærke institutioner med stor faglig bredde og høj kvalitet er afgørende for at udvikle og fremtidssikre uddannelserne. Derfor skal alle mellemlange videregående uddannelser samles i 6-8 professionshøjskoler. De nye professionshøjskoler skal udbyde uddannelser på flere faglige områder og have en énstrengt ledelsesstruktur. Samtidig er der behov for at samle de korte videregående uddannelser på færre institutioner, som kan sikre kvaliteten i uddannelserne.

Nye flerfaglige professionshøjskoler:

De nuværende 22 Centre for Videregående Uddannelser med mellemlange videregående uddannelser skal samles til 6-8 flerfaglige regionalt baserede professionshøjskoler med fagligt stærke og moderne studiemiljøer. Alle mellemlange videregående uddannelser skal inddrages i de nye professionshøjskoler. Det gælder også de institutioner, som ikke i dag deltager i et Center for Videregående Uddannelser. Professionshøjskolerne skal styrke udbuddet af professionsbacheloruddannelser, især uddannelser rettet mod det tekniske og merkantile område.

Opgaverne for de nye professionshøjskoler skal styres gennem udviklingskontrakter.

Der skal etableres en énstrengt ledelsesstruktur på de nye institutioner. Bestyrelse og leder skal have det fulde ansvar og den fulde kompetence for alle uddannelserne og øvrige forhold på institutionerne.

Bestyrelsernes størrelse skal reduceres fra de nuværende 11-15 medlemmer af bestyrelser for Centre for Videregående Uddannelser til 6-10 stemmeberettigede medlemmer. Bestyrelserne skal sammensættes ud fra personlige kompetenceprofiler, der svarer til institutionernes behov.

Der iværksættes en proces i dialog med institutionerne, der fører til en hurtig afklaring af, hvordan de 6-8 flerfaglige regionalt baserede professionshøjskoler skal dannes.

De korte videregående uddannelser skal samles på færre skoler: Udbuddet af korte videregående uddannelser skal samles på færre, store erhvervsskoler (erhvervsakademier). Erhvervsakademierne skal sikre et regionalt dækkende udbud gennem et samarbejde med lokale erhvervsskoler. Der skal stilles krav om minimumsoptag og kvalitetssikring i forbindelse med det decentrale udbud.

6.2 Nye uddannelser til nye behov

Uddannelserne skal fleksibelt og smidigt kunne tilpasse sig arbejdsmarkedets behov. Nye uddannelser skal hurtigt kunne oprettes, når samfundet har brug for det. Omvendt skal uddannelser lukkes, hvis de ikke længere er tidssvarende.

De nuværende systemer til godkendelse af nye uddannelser er usmidige og træge. Både på de korte og mellemlange videregående uddannelser skal der være større frihed til at oprette nye uddannelser og tilskyndelse til at lukke uddannelser, der ikke længere er brug for. Og de nye uddannelser skal akkrediteres, så der sikres høj kvalitet og samfundsmæssig relevans.

Nye uddannelser skal målrettes nye behov: Der skal udvikles nye professions- og praksisrettede uddannelser, som især retter sig imod det private erhvervsliv. Det kan være inden for medier, fødevarer, den finansielle sektor, oplevelsessektoren mv.

Større frihed til at oprette nye uddannelser: Der skal være større frihed blandt uddannelsesinstitutionerne til at forny udbuddet af uddannelser. Efter etableringen af store og stærke uddannelsesinstitutioner for korte og mellemlange videregående uddannelser skal alle nye uddannelser akkrediteres. Kun uddannelser, der akkrediteres, kan opnå statsligt tilskud, jf. afsnit 3 i dette kapitel.

Styrket samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder: Der skal oprettes et samarbejdsprogram, som skal styrke samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne og virksomhederne. Det vil bidrage til, at udbuddet og indholdet af de videregående praksis- og professionsuddannelser løbende tilpasses virksomhedernes behov, og det vil styrke innovationen i virksomhederne.

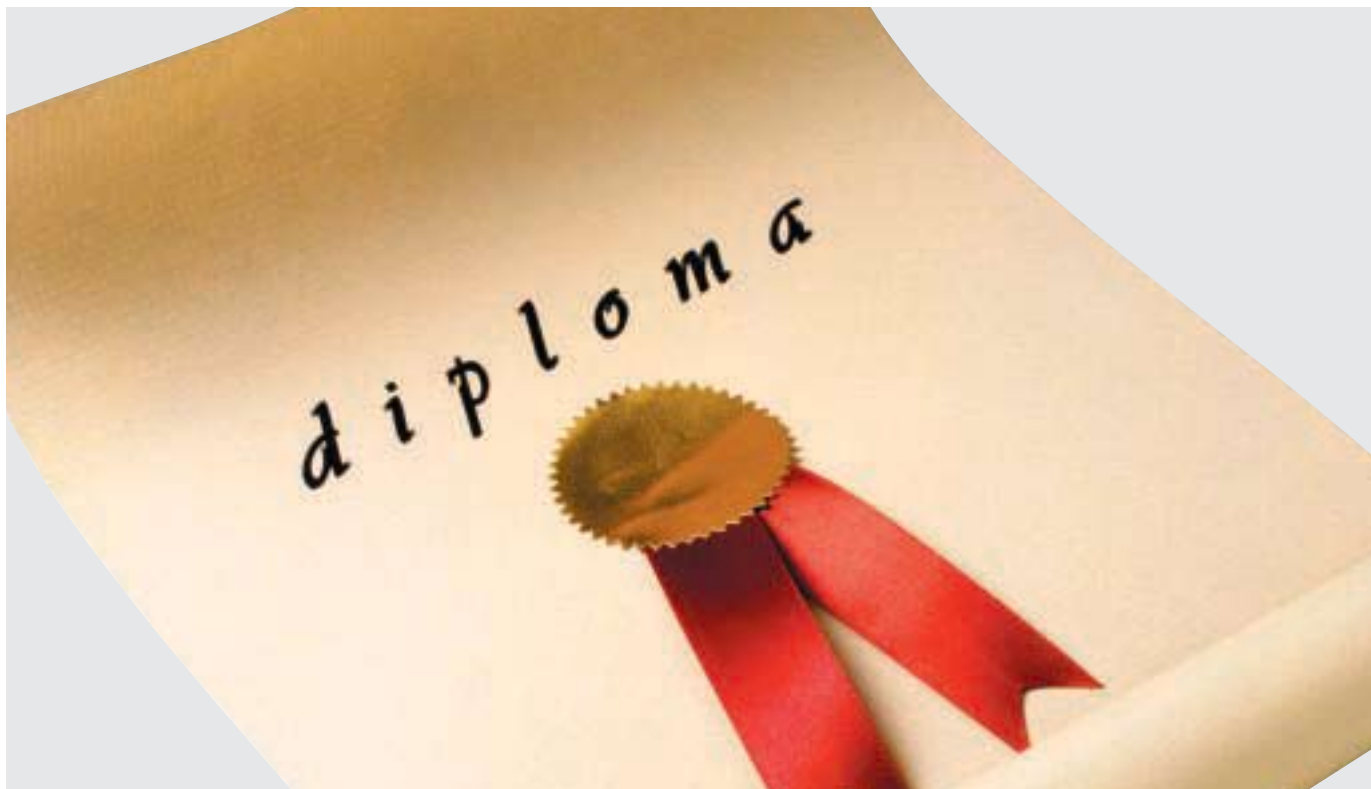
6.3 Alle korte og mellemlange videregående uddannelser skal leve op til internationale standarder

Videregående uddannelser i verdensklasse forudsætter en systematisk kvalitetssikring. Kvaliteten skal være i top, og indholdet skal svare til samfundets behov. På de korte og mellemlange videregående uddannelser er der ikke i dag lovkrav om systematisk evaluering.

Der skal indføres et akkrediteringssystem efter internationalt forbillede. Alle uddannelser skal løbende vurderes af et uafhængigt organ og efter internationale standarder. Kun uddannelser, som opnår en akkreditering, kan modtage statsligt tilskud.

Uafhængigt akkrediteringsorgan skal vurdere alle korte og mellemlange videregående uddannelser: Når de nye professionshøjskoler er på plads, og når de korte videregående uddannelser er blevet samlet, jf. afsnit 1 i dette kapitel, skal alle korte og mellemlange videregående uddannelser vurderes af det akkrediteringsorgan, der også akkrediterer universitetsuddannelser, jf. afsnit 3 i kapitel 7. Akkrediteringskriterierne for de korte og mellemlange videregående uddannelser fastsættes af Undervisningsministeriet. Kun akkrediterede uddannelser kan få statsligt tilskud.

Eksisterende uddannelser skal akkrediteres løbende: De eksisterende uddannelser skal akkrediteres inden for en kortere årrække. Uddannelser, der ikke lever op til kriterierne, skal fratages deres statslige tilskud. Akkreditering skal foretages løbende – fx hvert femte år – for at sikre systematisk kvalitetssikring.

6.4 De mellemlange videregående uddannelser skal baseres på nyeste viden og bedre praktik

For at sikre en høj kvalitet af de videregående uddannelser er det vigtigt, at den nyeste viden fra universiteterne bliver brugt aktivt på de kommende professionshøjskoler, og at praktikken bedst muligt sikrer, at uddannelserne svarer til samfundets behov. Det kræver, at universiteterne skaber viden, som de kommende professionshøjskoler har brug for, og at de kommende professionshøjskoler bliver bedre til at opsøge og bruge universiteternes viden og forskning.

De kommende professionshøjskoler skal i deres nye udviklingskontrakter forpligtes til at udarbejde strategiske planer for forskningstilknøytning, og der skal etableres et nyt strategisk forskningsprogram. Det skal sikres, at den nyeste viden bliver brugt aktivt i undervisningen.

Der skal være en mere systematisk forberedelse af og opfølgning på praktikforløbet. Og evalueringer af ud-

dannelsen skal inddrage kvalitetssikring og udvikling af praktikken som et mål for uddannelsens kvalitet.

Samarbejde med universiteter skal indgå i udviklingskontrakter: De kommende professionshøjskoler skal forpligtes via deres nye udviklingskontrakter til at udarbejde strategiske planer for forskningstilknøytningen og formidlingen af forskningsresultaterne.

Nyt strategisk forskningsprogram: Der skal etableres et nyt strategisk forskningsprogram under Det Strategiske Forskningsråd med henblik på at udvikle viden af relevans for uddannelser og formidlingsopgaver for de kommende professionshøjskoler. Indholdet af programmet skal fastlægges på baggrund af ønsker og behov fra de kommende professionshøjskoler. Programmet skal opstille krav til formidlingen af forskningen, herunder at universiteterne formidler forskningsresultater på en måde, så de bliver tilgængelige for uddannelsesinstitutionerne.

Institutionerne skal skabe mere systematisk viden: Institutionerne skal gennem udviklingsaktiviteter skabe en mere systematisk viden i forhold til uddannelsernes profession og praksis. Resultaterne skal formidles til relevante samarbejdsparter og aftagere. Der skal etableres nationale videncentre for henholdsvis engelsk, matematik, naturfagene og læsning, jf. afsnit 2, kapitel 1.

Flere vidennetværk: Institutionerne skal gennem partnerskaber og vidennetværk med aftagere systematisk belyse og følge udviklingen i arbejdsmarkedets kompetencebehov.

Bedre praktik: Praktikkens kvalitet skal sikres gennem nye metoder, fx bedre forberedelse, evaluering og formidling. Formelle dialogfora mellem den studerende, praktikvejleder og undervisere skal sikre en

klar sammenhæng mellem den teoretiske undervisning og praktikopholdet med udgangspunkt i den studerendes læringsmål for praktikforløbet. Dialogen kan understøttes af it.

Praktik skal indgå i måling af kvaliteten af uddannelsen: Evalueringer af uddannelsen skal inddrage kvalitetssikring og udvikling af praktikken som et mål for uddannelsens kvalitet. Målene for praktikken skal styrkes. Målene skal være klare og sammenhængende, og der skal være systematik i samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionen og praktikstedet.

Afgangsprojekter i samarbejde med praktiksteder og aftagere: Afgangsprojekter skal udarbejdes med udgangspunkt i samarbejde med praktiksteder og/eller aftagere af færdiguddannede.

6.5 De korte videregående uddannelser skal målrettes arbejdsmarkedets behov

Det er vigtigt, at de korte videregående uddannelser er målrettet arbejdsmarkedets behov. Mange studerende falder fra de korte videregående uddannelser. Og på nogle af uddannelserne finder over en tredjedel af de nyuddannede ikke relevant beskæftigelse inden for det første år. Det er i dag op til den enkelte uddannelsesinstitution, om den ønsker at gøre brug af virksomhedsophold som en del af uddannelsen.

Virksomhedspraktik skal derfor være obligatorisk på alle uddannelserne. Skolerne skal tage hensyn til, at studerende, der kommer fra erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser, har forskellige forudsætninger. Der skal etableres forkurser for studerende, der ikke har tilstrækkelige forudsætninger for at gennemføre uddannelsen. Og der skal være mere fleksible muligheder for at tilpasse længde og indhold af de enkelte uddannelser til arbejdsmarkedets krav.

Obligatorisk virksomhedspraktik: På alle korte videregående uddannelser skal der etableres obligatorisk virksomhedspraktik.

Større fleksibilitet i forhold til arbejdsmarkedets behov: De enkelte uddannelsers længde og indhold skal gøres mere fleksible og tilpasses arbejdsmarkedets behov.

Tidligere specialisering på en række uddannelser: Der skal ske en tidligere specialisering på en række uddannelser. De studerendes kompetencer skal være på højde med de krav, der stilles på arbejdsmarkedet, og deres faglige profil skal være tydelig for aftagerne.

Bedre samspil med aftagerne: Institutionerne skal gennem partnerskaber og vidennetværk med aftagerne systematisk belyse og følge udviklingen i arbejdsmarkedets kompetencebehov. Afgangsprojekter skal udarbejdes med udgangspunkt i samarbejde med praktiksteder og/eller aftagere. De færdiguddannede skal være ajour med den seneste udvikling på arbejdsmarkedet.

Bedre mulighed for at kvalificere sig til optagelse på en kort videregående uddannelse: Der skal være direkte adgang til korte videregående uddannelser fra relevante erhvervsuddannelser på 3 år og derover. Og der skal etableres korte forkurser for studerende, der har brug for at forbedre deres muligheder for at gennemføre en kort videregående uddannelse.

6.6 Alle lærere skal være gode til at undervise

Verdens bedste uddannelser kræver verdens bedste undervisere. Lærernes pædagogiske og fagdidaktiske kompetencer har stor betydning for både det faglige niveau, motivationen og fastholdelsen af de studerende.

Derfor er der behov for, at det pædagogiske niveau sikres gennem løbende kompetenceudvikling. Lærerne skal være ajour med den nyeste viden og seneste udvikling på arbejdsmarkedet. Og der skal skabes større viden om nye undervisningsformer gennem et strategisk forskningsprogram i fagdidaktik.

Lærerne skal være ajour: Institutionerne skal forpligtes til at sikre lærernes faglige udvikling og ajourføring gennem et stærkere og mere systematisk samarbejde med universiteter og ved, at lærerne løbende deltager i rotationsordninger og udviklingsprojekter med aftagerne. Undervisningen skal være relevant og inddrage den seneste viden, og underviserne skal anvende nye undervisningsformer, fx it-baseret undervisning. Underviserne skal derfor løbende have kontakt med arbejdsmarkedet og ajourføres med den seneste teknologiske udvikling, arbejdsorganisering og kompetencekrav.

Styrket pædagogik: Det pædagogiske niveau for lærerne på de korte og mellemlange videregående uddannelser skal sikres ved centrale regler og systematisk og løbende kompetenceudvikling.

Ny viden om fagdidaktik: Der skal etableres et strategisk forskningsprogram under Det Strategiske Forskningsråd om uddannelsesforskning. Programmet skal bl.a. igangsætte forskning i fagdidaktik, som med udgangspunkt i den nyeste pædagogiske forskning skal skabe viden om nye undervisningsformer. Programmet skal sikre, at ny forskningsbaseret viden og forskningsresultater hurtigt indarbejdes i undervisningen i hele uddannelsessektoren.

